

**Advies van de beoordelingscommissie onderzoeksmasteropleidingen Biomedische Wetenschappen van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen ten behoeve van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie over de aanvraag tot accreditatie van de onderzoeksgerichte masteropleiding Human Movement Sciences: Sport, Exercise and Health (research) van de Vrije Universiteit Amsterdam**

**Procedure**

Op verzoek van de NVAO heeft de beoordelingscommissie onderzoeksmasteropleidingen Biomedische Wetenschappen van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) de aanvraag om accreditatie beoordeeld van de onderzoeksmasteropleiding *Human Movement Sciences: Sport, Exercise and Health* die wordt aangeboden door de Faculteit der Bewegingswetenschappen van de Vrije Universiteit. De opleiding wordt gevoed door het onderzoeksinstituut MOVE.

De commissie heeft haar advies opgesteld aan de hand van de criteria die zijn geformuleerd in het "Beoordelingskader beperkte opleidingsbeoordeling onderzoeksmasters" van 22 november 2011.

De KNAW-commissie bestaat uit: prof. dr. M.A. Allesie, emeritus hoogleraar Fysiologie Universiteit Maastricht (voorzitter), prof. dr. G. De Backer, emeritus hoogleraar Epidemiologie en Preventieve Geneeskunde Universiteit Gent, prof. dr. C.J.H. van de Velde, hoogleraar Heelkundige Oncologie Universiteit Leiden/LUMC en C.J. Verhoeven MSc., student wo-master Geneeskunde en PhD student Erasmus MC en recent afgestudeerd aan de onderzoeksmaster Clinical Research Erasmus Universiteit Rotterdam (student-lid).

De commissie heeft het aanvraagdossier bestudeerd en besproken in een eerste vergadering op 31 oktober 2013. Aan de opleiding is vervolgens een aantal inhoudelijke en feitelijke/organisatorische vragen voorgelegd. Tevens heeft de commissie per commissielid twee recent verschenen scripties opgevraagd. De commissieleden hebben deze werkstukken bestudeerd en beoordeeld.

De antwoorden op de schriftelijke vragen (hierna: "aanvullend materiaal") zijn ontvangen op 21 november 2013. De commissie heeft deze besproken tijdens haar bijeenkomst op 28 november 2013, voorafgaand aan de hoorzitting ten kantore van de KNAW. Tijdens deze zitting heeft de commissie gesproken met respectievelijk delegaties van studenten en alumni, van docenten en van het management van de opleiding. De studenten werden *at random* geselecteerd door de secretaris van de commissie.

Na de hoorzitting van 28 november 2013 heeft de commissie de instelling verzocht om een addendum bij het aanvraagdossier, met een plan voor de komende vijf jaar, een alternatieve onderbouwing van de excellente kwaliteit van de onderzoeksomgeving en de realisatiegegevens van het instroomcohort 2011. De instelling heeft dit toegezonden op 27 februari 2014. De commissie heeft het addendum besproken tijdens haar vergadering van 2 mei 2014.

De commissie heeft op basis van het aanvraagdossier, de schriftelijke antwoorden op de gestelde vragen, de hoorzitting en de nagezonden informatie haar advies vastgesteld. Het advies is op 10 juli 2014 aan de instelling voorgelegd voor correctie van eventuele feitelijke onjuistheden. **De instelling heeft op 23 juli 2014 gereageerd. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele correcties.**

Voor de goede orde wil de commissie nog de volgende toelichting geven bij de bijlage waarin haar oordeel per standaard is vermeld. Bij de standaarden wordt gewerkt met een vierpuntsschaal: onvoldoende, voldoende, goed of excellent. De score "voldoende" wordt als basisnorm gehanteerd. Dit houdt volgens de NVAO-spelregels in dat aan de hoge eisen van een onderzoeksmaster wordt voldaan. Een voldoende moet dus niet als een diskwalificatie gelezen worden. De oordelen "goed" en "excellent" zijn dan ook zeldzaam en worden slechts gegeven wanneer ze aansluiten bij een overeenkomstig geformuleerd oordeel in de tekst van het rapport en voldoen aan de beslisregels uit het toepasselijk beoordelingskader.

## **Beoordeling**

### **Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties**

De opleiding Human Movement Sciences: Sport, Exercise and Health is een onderzoeksgerichte opleiding die voorbereidt op een wetenschappelijke loopbaan in het domein van de bewegingswetenschappen. De opleiding heeft een translationele focus: zij oriënteert zich op het vertalen van fundamentele kennis en inzichten naar toepassingen, in het bijzonder met betrekking tot klinische en sportgerelateerde vraagstukken.

Het domein van de bewegingswetenschappen omvat de wetenschappelijke en systematische studie naar de normale, verstoorde en sportgerelateerde karakteristieken van de menselijke beweging. Het domein is multidisciplinair van aard en combineert inzichten uit de psychologie, fysiologie, bewegingsonderwijs, functionele anatomie en neurowetenschappen.

De opleiding beoogt afgestudeerden op te leiden tot goed geïnformeerde onderzoekers met een zelfstandige werkhouding die in staat zijn een PhD-traject succesvol af te ronden en die werkzaam kunnen zijn in een onderzoeksomgeving in de context van het bedrijfsleven, gezondheidszorg of sport. Afgestudeerden dienen in staat te zijn multi- en interdisciplinaire vraagstukken op te lossen die liggen op het snijvlak van de bewegingswetenschappen en toegepaste klinische studies.

In het aanvraagdossier presenteert de opleiding 21 eindkwalificaties waaraan de afgestudeerde moet voldoen. In een tabel wordt aangegeven hoe deze eindkwalificaties aansluiten bij de Dublin-descriptoren. De commissie acht de eindkwalificaties passend bij het researchmasterniveau.

De opleiding heeft zichzelf vergeleken met andere onderzoeksmasteropleidingen en stelt dat zij uniek is. In Nederland bieden de Rijksuniversiteit Groningen en de Radboud Universiteit Nijmegen beide tweejarige masterprogramma's op het vlak van de bewegingswetenschappen aan. De Groningse opleidingen Human Movement Sciences en Sport Sciences zijn echter vergelijkbaar met een reguliere wo-masteropleiding. In Nijmegen wordt de specialisatie Clinical Human Movement Sciences binnen de wo-masteropleiding Biomedical Sciences aangeboden. Dat programma richt zich op de biomedische studie van problemen met het menselijk bewegingsapparaat. Volgens het aanvraagdossier zijn er wereldwijd geen andere masteropleidingen die het gehele multidisciplinaire domein van de bewegingswetenschappen afdekken. De meeste andere opleidingen richten zich op slechts een van de deelgebieden van de bewegingswetenschappen en hebben geen eenduidig onderzoeksgerichte focus.

De commissie stelt vast dat de opleiding zich op overtuigende wijze richt op de voorbereiding op PhD-trajecten. De functie van junior-docent of PhD is in dit domein in de regel niet toegankelijk voor afgestudeerden van reguliere wo-masteropleidingen. Volgens de commissie onderstreept dat het onderscheidende karakter van de beoogde eindkwalificaties van onderhavige opleiding ten opzichte van reguliere wo-masteropleidingen.

Dit alles in overweging genomen constateert de commissie dat de eindkwalificaties voldoen aan het criterium dat een onderzoeksmaster dient op te leiden tot functies waarin onderzoeksvaardigheden en -ervaring vereist zijn, en die uitgaan boven hetgeen op grond van de gebruikelijke koppeling van onderzoek en onderwijs kan worden verwacht.

De commissie beoordeelt om die redenen Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties, als voldoende.

### **Standaard 2: Onderwijsleeromgeving**

Het programma bestaat uit twee jaren van elk 60 EC. Het eerste jaar telt voor 33 EC verplichte vakken en voor 27 EC gebonden keuzevakken. Binnen de gebonden keuzevakken zijn twee tracks onderscheiden: de health track (ca tweederde van de studenten) en de sport track (eenderde). De explicitering van de sport track is nieuw sinds de vorige accreditatie. De verplichte vakken reflecteren de onderzoeksonderwerpen van het onderzoeksinstituut MOVE. De gebonden keuzevakken richten zich op specifieke onderzoekstechnieken die gangbaar zijn in de bewegingswetenschappen.

De helft van het onderwijsprogramma uit het eerste jaar wordt blijkens de aanvullende informatie samen gevolgd met studenten van de reguliere wo-master Human Movement Sciences. Reguliere wo-masterstudenten en onderzoeksmasterstudenten volgen dan dezelfde vakken. Dit betreft met name het inleidende deel en de keuzevakken. Volgens de opleiding leidt dit niet tot problemen; bij de keuzevakken is er sprake van zelfselectie onder reguliere studenten die het hoge niveau van de keuzevakken herkennen. Daarnaast is het inleidende deel per 2014/15 geen onderdeel meer van het curriculum van de reguliere masteropleiding. De commissie stelt vast dat het aanschuiven van reguliere masterstudenten niet tot problemen leidt met de kwaliteit van onderhavige opleiding.

Afgestudeerden van de reguliere wo-masteropleiding Human Movement Sciences kunnen de opleiding in een verkort traject volgen; vanwege hun vooropleiding wordt het programma dankzij 60 EC vrijstellingen verkort tot één jaar.

Het tweede jaar bestaat volledig uit een onderzoeksstage (60 EC, desgewenst te splitsen in een major- en een minorstage van respectievelijk 36 en 24 EC). Tijdens de onderzoeksstage doorlopen de studenten een volledige empirische cyclus: ze stellen eerst hun onderzoeksvraag en –hypothese op, voeren daarna hun experimenten uit en classificeren en interpreteren vervolgens de onderzoeksresultaten in een onderzoeksverslag dat dient te voldoen aan internationaal aanvaarde wetenschappelijke standaarden.

De opleiding demonstreert in het aanvraagdossier dat alle 21 eindkwalificaties zijn afgedekt in de opleidingsonderdelen. Het programma stelt studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Studenten waarmee de commissie heeft gesproken herkennen dat het hele onderzoeksspectrum van MOVE in het programma aan bod komt. Ze stellen dat het programma hun onderzoeksvaardigheden heeft bijgebracht. Studenten zijn wisselend tevreden over de individuele ontplooiingsmogelijkheden en ruimte voor eigen invulling. Afgestudeerden meenden dat de samenhang in het programma beperkt is, maar dat dat inmiddels zou zijn verbeterd.

De commissie stelt na bestudering en bespreking van het onderwijsprogramma vast dat er een goede balans is tussen theoretische en praktische scholing. Het curriculum heeft een evenwichtige en samenhangende opbouw.

Het programma wordt verzorgd door docenten die tevens onderzoeker zijn. Op twee na zijn alle docenten werkzaam binnen het onderzoeksinstituut MOVE. Hiermee stelt dat de opleiding dat zij is ingebed binnen een onderzoeksomgeving van excellent niveau.

De commissie heeft geen recente objectieve onderbouwing gevonden voor het excellente karakter van de onderzoeksomgeving. Het onderzoeksinstituut MOVE is per 1 januari 2008 formeel door de VU als interfacultair onderzoeksinstituut ingesteld en wordt pas in najaar 2014 gevisiteerd. De meest recente onderzoeksbeoordeling betreft een externe visitatie (2007) en hererkenning door de ECOS (2008) van het interuniversitaire onderzoeksinstituut IFKB (Instituut voor Fundamentele en Klinische Bewegingswetenschappen), waar een groot deel van de huidige MOVE-onderzoekers (alle onderzoekers van de Faculteit der Bewegingswetenschappen en een groot deel van de afdeling revalidatiegeneeskunde VUmc) deel vanuit maakt. De toenmalige beoordeling was positief: het onderzoek werd beoordeeld variërend van 4,5 tot 5 op een vijfpuntsschaal.

In haar aanvullende informatie draagt de opleiding de volgende alternatieve evidenties aan voor de kwaliteit van de onderzoeksomgeving:

- Toename tweede- en derde geldstroomfinanciering: de reputatie van MOVE-onderzoekers is voldoende hoog om subsidies toegekend te krijgen, met name blijkens de toekenning van persoonsgebonden NWO-subsidies, een TOP-subsidies en honorering van meerdere grote Europese projecten.
- Promoties en publicaties: de verdubbeling van het aantal promoties in de periode 2008-2012 (van 10 naar 25) en een sterke toename in het aantal publicaties in internationale tijdschriften (van 267 naar 429 in deze periode).
- De gemiddelde Hirsch-index van de docenten in de research master is 24.

Ook uit de informatie uit het addendum blijkt dat de wetenschappelijke output van MOVE de afgelopen jaren sterk is toegenomen.

De commissie is teleurgesteld dat de opleiding niet beschikt over een recent onderzoeksvisitierapport. Het addendum dat de opleiding desgevraagd heeft verstrekt bevat bovendien maar een zeer summiere onderbouwing

van de kwaliteit van de onderzoeksomgeving: het ziet eerder de kwantiteit dan de kwaliteit. De commissie rekent het de opleiding echter niet aan dat de fasering van de onderzoeksvisiteatie niet in de pas loopt met de visiteatie van de onderzoeksmaster en heeft – mede op basis van de alternatieve evidenties uit de aanvullende informatie – er voldoende vertrouwen in dat de excellente kwaliteit van het onderzoeksinstituut bestendig is.

Het aanvraagdossier vermeldt dat behalve de vakinhoudelijke expertise ook de onderwijskundige kwalificaties van het personeel is gewaarborgd. Dertien van de 21 docenten (62%) beschikken over een basiskwalificatie onderwijs. De meerderheid van de docenten heeft een Engelse taalbeheersing op minstens C1-niveau. In de nationale studentenenquête (NSE) is de kwaliteit van de docenten gemiddeld gewaardeerd als 4.0 (op een vijfpuntsschaal).

De opleiding maakt gebruik van de onderzoeksvoorzieningen van de Faculteit der Bewegingswetenschappen, VUmc en ACTA (Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam). Volgens het aanvraagdossier beschikt de faculteit over uitgebreide experimentele onderzoekopstellingen. Ook kunnen studenten voor hun onderzoeksstage dankzij de vele contacten met de klinische en sportpraktijk veldonderzoek doen bij bijvoorbeeld (top)sporters of in revalidatie-instellingen.

De opleiding hanteert een toelatings- en selectiebeleid. Tot de selectieprocedure zijn afgestudeerden van de bachelor Bewegingswetenschappen alsmede studenten die de premaster hebben gevolgd toelaatbaar (met name afgestudeerden van het hbo of verwante wo-bachelors). Aspirant-studenten worden geselecteerd op motivatie (door middel van een interview), gemiddeld cijfer van de bacheloropleiding (minimaal 7,5) en cijfer voor het eindwerkstuk van de bacheloropleiding (minimaal 8).

De commissie stelde op basis van de instroomgegevens vast dat de selectiecriteria onvoldoende strikt zijn gehanteerd. Zo ligt het gemiddeld bachelorcijfer van het instroomcohort 2011 onder de 7,5 en van de cohorten 2012 en 2013 op exact 7,5. De opleiding kampt daardoor met een te weinig selectieve instroom. In de gesprekken met de commissie bevestigden docenten en management dat bij de selectie meer naar motivatie en minder naar bewezen kwaliteit is gekeken, omdat een te smalle instroom de levensvatbaarheid van de opleiding zou bedreigen.

In haar addendum presenteert de opleiding desgevraagd een plan van aanpak om de hoge kwaliteit van de instroom te garanderen. De opleiding handhaaft daarin de eisen ten aanzien van gemiddeld eindcijfer en cijfer voor het bacheloreindwerk. De toelatingscommissie kan voortaan enkel bij andere blijken van excellentie maximaal 0,5 punt afwijken van de selectiecriteria. Daarnaast heeft de opleiding de procedure op diverse punten aangescherpt, onder meer om ervoor te zorgen dat pas over toelating wordt beslist zodra alle cijfers bekend zijn. De commissie waardeert het plan van aanpak en dringt er bij de opleiding op aan om de toelatingscriteria (incl. toegestane beargumenteerde marges) strikt te blijven handhaven. De toelatingscommissie dient spaarzaam om te gaan met de mogelijkheid om af te wijken van de harde (kwantitatieve) criteria.

De commissie stelt vast dat de instroom een aanvaardbare omvang heeft: er is voldoende kritische massa in de studentenpopulatie aanwezig. Sinds 2011 bedraagt de instroom gemiddeld 21 studenten per jaar. In dat jaar is de instroom sterk gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Het management lichtte in het gesprek met de commissie toe dat dit komt door grotere inspanningen op het vlak van werving. Daardoor is er ook meer instroom van buiten de VU-bacheloropleiding Bewegingswetenschappen.

Samenvattend is de commissie van mening dat de opleiding beschikt over een programma dat studenten in staat stelt de beoogde eindkwalificaties te realiseren en dat een aantoonbaar onderzoeks karakter heeft. De opleiding beschikt over een voldoende gekwalificeerd docententeam. De opleiding is gesitueerd in een academische context waarvan de kwaliteit weliswaar niet op basis van een recente onderzoeksvisiteatie maar wel met alternatieve evidenties volgens de commissie als excellent is te beoordelen (en van basiskwaliteit in de context van de onderzoeksmasteropleiding). Op basis van voorliggend plan van aanpak is met de instroom bovendien geborgd dat instromende studenten kunnen voldoen aan de hoge eisen die de opleiding aan hen stelt.

Het geheel overziende beoordeelt de commissie Standaard 2: Onderwijsleeromgeving, als voldoende.

### Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding hanteert verschillende toetsvormen voor de afsluiting van de verschillende opleidingsonderdelen. De examencommissie borgt de kwaliteit van de toetsing. Zij benoemt de examinatoren en ziet toe op de kwaliteit van de toetsen door steekproefsgewijze beoordeling van toetsen en door signalen van studenten en docenten.

De student studeert af op het onderzoeksverslag van zijn stage. De commissie heeft acht van deze eindwerken beoordeeld. De commissie vindt dat de onderzoeken in doorsnee goed zijn uitgevoerd. Alle werken zijn van minstens het niveau dat van afgestudeerden mag worden verwacht. Het valt de commissie op dat de becijfering van de eindwerken weinig varieert. In een aantal gevallen zou de commissie een eindwerk lager (maar nog steeds voldoende) hebben beoordeeld, vergeleken met het cijfer dat de opleiding heeft toegekend.

De student heeft tijdens de onderzoeksstage een begeleider. De stagebegeleider vervult tevens een mentorrol. In het addendum geeft de opleiding aan dat alleen docenten/onderzoekers die succesvol promovendi hebben begeleid als stagebegeleider kunnen optreden. Student en begeleider nemen de afspraken over de stage (zoals deadlines) op in een contract. De commissie waardeert het dat de opleiding kiest voor de inzet van rolmodellen bij de begeleiding van jonge wetenschappers. De commissie verwacht dat het contract zal bijdragen aan het scheppen van de juiste wederzijdse verwachtingen en het terugdringen van de vrijblijvendheid in de stagefase.

Het was voor de commissie onduidelijk in hoeverre de eindwerken de neerslag vormden van individueel werk, of dat de begeleider als co-auteur had opgetreden. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat het eindwerk een individuele prestatie is. Wel krijgen studenten gerichte feedback van hun begeleider. De opleiding heeft naar aanleiding van de hoorzitting in het addendum een nieuwe afstudeerprocedure uitgewerkt, met een beoordelingswijze die lijkt op het reviewproces van wetenschappelijke artikelen. Zo krijgt de student van zijn begeleider wel commentaar (*review*), maar geen voorstellen voor tekstuele aanpassing. De student heeft vervolgens de kans zijn verslag aan te passen en reageert met een toelichting op het commentaar (*rebuttal*).

Om de beoordeling inzichtelijk te maken en aan te laten sluiten bij de eindtermen, raadde de commissie tijdens de hoorzitting de opleiding aan om de Dublin-descriptoren terug te laten komen op het beoordelingsformulier. De opleiding komt hier in haar addendum aan tegemoet. Naast het verslag en de presentatie komen ook de waardering voor het stagevoorstel en het proces tot uitdrukking in het eindcijfer. De commissie waardeert het dat de beoordeling daarmee niet alleen op de inhoud van de scriptie ligt. Verder waardeert de commissie dat met de systematiek van *peer assessment* is geborgd dat de individuele prestatie kan worden beoordeeld, er een gemotiveerde beoordeling plaatsvindt en de interactie tussen student en begeleider op papier inzichtelijk wordt gemaakt. Hiermee voorziet de opleiding in een toereikende beoordelingswijze van de eindwerken.

Afgestudeerden van de opleiding komen voor een belangrijk deel terecht in onderzoeksgerichte functies. Uit het aanvraagdossier (najaar 2013) blijkt dat circa 75 procent van de alumni een onderzoeksfunctie bekleedt in een universitaire omgeving (promotietraject of junior-onderzoekersfunctie). Alumni werken op plekken waar tot dan toe geen bewegingswetenschappers werkzaam waren. Volgens de opleiding bewijst dat de kracht van het multidisciplinaire en translationele programma. Volgens de opleiding zijn veel junior docenten/-onderzoekers al hun aan PhD-onderzoek begonnen, maar hebben nog niet het bijbehorende statuut van assistent-in-opleiding verworven. Bij het VUmc is het gebruikelijk dat een PhD-onderzoeker als junior docent begint. De commissie maakt echter een onderscheid tussen promotietrajecten en aanstellingen als junior docent of –onderzoeker en laat junior docenten buiten beschouwing bij de vaststelling van het gerealiseerd niveau van de opleiding.

Het verbaast de commissie dat een aanzienlijk deel (25%) van de afgestudeerden niet kiest voor een onderzoeksgerichte loopbaan. Om het percentage promotietrajecten van haar alumni te verhogen heeft de opleiding in het addendum meerdere plannen opgenomen, waaronder het binden van studenten aan rolmodellen uit de wetenschappelijke praktijk (zie bovenstaand).

Vanwege de beperkte resultaten van de opleiding (in termen van doorstroming van afgestudeerden naar promotietrajecten) heeft de commissie gevraagd om inzicht in de resultaten van het instroomcohort 2011. Hoewel deze alumni in de regel pas recent zijn afgestudeerd, heeft al circa een kwart een PhD-positie verworven en eveneens een kwart een plek als onderzoeker binnen een academische omgeving. Op een dergelijk korte termijn vindt de commissie dit een sterk teken; de opleiding slaagt er in om studenten te kwalificeren voor promotietrajecten.

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal, de gesprekken met verschillende delegaties en het nagezonden materiaal tot de conclusie dat de toetsing en beoordeling voldoen aan de (hoge) eisen die aan een onderzoeksmaster gesteld worden en dat afgestudeerden de vereiste eindkwalificaties bereiken.

Het geheel overziende beoordeelt de commissie Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties, als voldoende.

### **Advies**

De commissie komt op basis van de informatie in het aanvraagdossier, de bestudeerde scripties, de antwoorden op de door haar gestelde vragen (aanvullende informatie), de hoorzitting en de nagezonden informatie (addendum) tot een positief eindoordeel over de aanvraag.

De commissie heeft tijdens de hoorzitting diverse aanbevelingen geformuleerd die door de opleiding zijn omgezet in concrete plannen van aanpak die via het addendum deel zijn gaan uitmaken van de aanvraag.

Concluderend is de commissie van oordeel dat de onderzoeksmasteropleiding Human Movement Sciences: Sport, Exercise and Health van de Vrije Universiteit Amsterdam voldoet aan de door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie gestelde eisen aan onderzoeksmasters, zoals neergelegd in het 'Beoordelingskader onderzoeksmasters' van 22 november 2011.

Den Haag, 25 juli 2014

Namens de Commissie Beoordeling onderzoeksmasteropleidingen Biomedische wetenschappen,

prof. dr. M.A. Allesie  
voorzitter

T.T. Lamers MSc.  
secretaris

Bijlage

**Overzicht van beoordelingen door de KNAW-commissie Biomedische wetenschappen betreffende de onderzoeksmaster Human Movement Sciences: Sport, Exercise and Health (research) van de Vrije Universiteit Amsterdam**

<b>Standaard</b>		<b>Beoordeling door de KNAW-commissie</b>
<b>1. Beoogde eindkwalificaties</b>	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	V
<b>2. Onderwijsleer-omgeving</b>	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	V
<b>3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</b>	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	V
<b>Eindoordeel</b>		<b>V</b>

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E). Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.